

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	2
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΤΟΠΙΚΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΕΙΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		2	7,5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΚΗ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης

- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης

και Παράρτημα Β

- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Στόχος του μαθήματος είναι να αναδείξει τις δυνατότητες, τους περιορισμούς και τις απειλές που έχουν/αντιμετωπίζουν οι φορείς και οι κάτοικοι συγκεκριμένων τόπων στην Ευρώπη και στην Ελλάδα για να προγραμματίσουν την τοπική, οικονομική, κοινωνική και άλλη ανάπτυξη. Δίνεται έμφαση σε εφαρμοσμένες τοπικές δράσεις και προγράμματα που είχαν θετικά αποτελέσματα. Έμφαση δίνεται επίσης στα τοπικά κινήματα πολιτών που είτε

αντιστέκονται προστατεύοντας τοπικούς πόρους, ή αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες προσαρμογής ήμετριασμού απειλών, ή ακόμη προχωρούν σε θετικές δράσεις στα πλαίσια μιας κοινωνικής οικονομίας. Πρόσθετη επιδίωξη του μαθήματος είναι να συσχετίσει την τοπική κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη με τη βιώσιμη ανάπτυξη και να περιγράψει τις δυνατότητες/ περιορισμούς που έχουν οι δράσεις για βιώσιμη ανάπτυξη σε τοπικό επίπεδο. Στα πλαίσια του μαθήματος ο εκπαιδευόμενος:

- Κατανοεί το πως ορίζεται ο τόπος, το τοπικό αναπτυξιακό πρόβλημα και η ανάπτυξη σε τοπικό επίπεδο
- Αποκτά θεωρητικές και πρακτικές γνώσεις για να αναγνωρίζει τις αφετηρίες των προβλημάτων Τοπικής Ανάπτυξης
- Προετοιμάζεται για τη συμμετοχή του/της σε ομάδες που εκπονούν σχέδια τοπικών παρεμβάσεων και Τοπικά Αναπτυξιακά Προγράμματα (ΤΑΠ).

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Λήψη αποφάσεων	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Αυτόνομη εργασία	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Ομαδική εργασία	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον	
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής σε δρομολογημένα προγράμματα Τοπικής Ανάπτυξης
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Τι είναι η τοπική οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη και πως συσχετίζεται με τη περιφερειακή και την αστική ανάπτυξη.
2. Τι είναι Τοπική Ανάπτυξη (ΤΑ) στη σημερινή συγκυρία της κρίσης. Η υλική βάση της ΤΑ, παραγωγή πλούτου και διανομή, η σχέση τοπικού-παγκόσμιου, παραδείγματα, κοινωνικά κινήματα και αντιστάσεις
3. Η κρίση του κυρίαρχου προτύπου ΤΑ μετά τη δεκαετία του 1990. Ο ρόλος των τοπικών κοινωνικών κινήματων και οι εναλλακτικοί δρόμοι
4. Οι διαφορές μεταξύ «ανάπτυξης ενός τόπου» και «ανάπτυξης σε ένα τόπο». «Εκ των κάτω» και «εκ των άνω» αναπτυξιακές παρεμβάσεις, ενδογενής και εξωγενής

<p>ανάπτυξη, σύνδεση της ΤΑ με την προστασία του τοπικού περιβάλλοντος.</p> <p>5. Η έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης γενικά και οι αντιφάσεις της.</p> <p>6. Η έννοια της τοπικής βιωσιμότητας, το οικολογικό αποτύπωμα και τα εργαλεία προστασίας περιβάλλοντος σε τοπικό επίπεδο. Η πρώτη διάσκεψη του Ρίο και η Agenda 21 (1992), του Γιοχάνεσμπουργκ και Ρίο+20 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη.</p> <p>7. Τι είναι η τοπική κοινωνική οικονομία (παραγωγή, διανομή, προστασία περιβάλλοντος, βιώσιμη χρήση τοπικών πόρων). Τοπική ανάπτυξη και κοινωνική οικονομία, πρωτοβουλίες αλληλεγγύης σε τοπικό επίπεδο την εποχή της κρίσης.</p> <p>8. Τοπική Αυτοδιοίκηση, ΜΚΟ και Τοπική Διακυβέρνηση.</p> <p>9. Κίνδυνοι, αβεβαιότητες και αντίστοιχες μορφές προσαρμογής της ΤΑ. ΤΑ και προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή.</p> <p>10. Τουρισμός και ΤΑ</p> <p>11. Πως οργανώνεται ένα ΤΑΠ και παραδείγματα «καλών πρακτικών» και «αδιεξόδων». ΤΑ και κοινωνική αναπαραγωγή σε συνθήκες λιτότητας και κρίσης του κράτους πρόνοιας σε Ελλάδα και ΕΕ.</p>

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p> <ul style="list-style-type: none"> • Στην αίθουσα διδασκαλίας • Στην παρακολούθηση και διόρθωση των εργασιών 													
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Χρήση ηλεκτρονικών μέσων στις παραδόσεις καθώς και χρήση του διαδικτύου.</p>													
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p><i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th><i>Δραστηριότητα</i></th> <th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>26</td> </tr> <tr> <td>Μελέτη και Ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td>60</td> </tr> <tr> <td>Εργασία Πεδίου</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td>Συγγραφή εργασίας</td> <td>60</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td>186</td> </tr> </tbody> </table>		<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	26	Μελέτη και Ανάλυση βιβλιογραφίας	60	Εργασία Πεδίου	40	Συγγραφή εργασίας	60	Σύνολο Μαθήματος	186
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>													
Διαλέξεις	26													
Μελέτη και Ανάλυση βιβλιογραφίας	60													
Εργασία Πεδίου	40													
Συγγραφή εργασίας	60													
Σύνολο Μαθήματος	186													
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<p>Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική</p> <p>Μέθοδοι αξιολόγησης</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Υποβολή εργασίας (80%) 2. Παρουσίαση της εργασίας στο πλαίσιο των διαλέξεων του μαθήματος (20%) <p>Τα κριτήρια αξιολόγησης ανακοινώνονται στην έναρξη του εξαμήνου.</p>													

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Βαίου Ντ., Χατζημιχάλης Κ. (1997/2003), *Με τη ραπτομηχανή στην κουζίνα και τους Πολωνούς στους αγρούς: Πόλεις, περιφέρειες και άτυπη εργασία*, Εξάντας, Αθήνα.
- Χατζημιχάλης, Κ. (επιμ) (1992), *Περιφερειακή Ανάπτυξη και Πολιτική*, Εξάντας, Αθήνα.
- Amin, A. (ed) (2009), *The Social Economy: international perspectives on economic solidarity*, Zed Books, London
- Baker S. et al. (eds.) (1997), *The politics of sustainable development: Theory, policy and practice within the European Union*, Routledge.
- Barquero, A. (1991), *Τοπική Ανάπτυξη: μια στρατηγική για τη δημιουργία απασχόλησης*, Παπαζήσης, Αθήνα.
- Beatley T. and Manning K. (1997), *The ecology of place: Planning for environment, economy and community*, Island Press.
- Becattini, G., Bellandi, M. Dei Ottati, G. Sforzi, F. (2003), *From Industrial Districts to Local Development*, E. Elgar, Cheltenham
- Blakely, E.J. (1994), *Planning Local Economic Development*, Sage, London.
- Campbell M. (1990), *Local Economic Policy*, Cassell Education.
- Featherstone, D. (2008), *Resistance Space and Political Identities*, RGS-IBG Book Series, Willey-Blackwell, London.
- Inoguchi, T., Newman, E. and Paoletto G. (1999), *Cities and Environment: New Approaches for Eco-Societies*, United Nations University Press, Tokyo, New York, Paris.
- Jacobs M. (1991), *The Green Economy – Environment, Sustainable Development and the Politics of the Future*, Pluto Press, London
- Notes from Nowhere (2003), *Είμαστε Παντού: η ακαταμάχητη άνοδος του παγκόσμιου αντικαπιταλισμού*, Εκδόσεις Οξύ/Το Ποντίκι, Αθήνα
- Pike, V., Rodriguez-Pose, Tomaney, J. (2006), *Local and Regional Development*, Routledge, London.
- Pike, V., Rodriguez-Pose, Tomaney, J. (eds) (2011), *Handbook of Local and Regional Development*, Routledge, London.
- Resilience Alliance (C. Folke, S. Carpenter, Th. Elmqvist, L. Gunderson, CS Holling, B. Walker, J. Bengtsson, F. Berkes, J. Colding, K. Danell, M. Falkenmark, L. Gordon, R. Kaspersen, N. Kautsky, A. Kinzig, S. Levin, K.-G. Maler, F. Moberg, L. Ohlsson, P. Olsson, E. Ostrom, W. Reid, J. Rockstrom, H. Savenije, and U. Svedin) (2002), *Resilience and Sustainable Development: Building Adaptive Capacity in a World of Transformations*, Scientific Background Paper on Resilience for the process of The World Summit on Sustainable Development on behalf of The Environmental Advisory Council to the Swedish Government.
- Sapountzaki, K. and Wassenhoven L. (2005) "Consensus Building and Sustainability: Some Lessons from an Adverse Local Experience in Greece", *Environment, Development and Sustainability*, Volume 7, Issue 4, pp.433-452.
- Smith, J.B., Klein, R.J.T. and Huq, S. (eds)(2003), *Climate Change, Adaptive Capacity and Development*, Imperial College Press, London.
- Selman, P. (1996) *Local Sustainability: managing and planning ecologically sound places* P. Chapman, London